

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

RME RAPPORT

Nr. 8/2020

.....

Oppsummeringsrapport

.....

Høring om endringer i forskrift om kraftomsetning og netttjenester
(avregningsforskriften), forskrift om kontroll av nettvirksomhet
og forskrift om elsertifikater

Catharina Hovind, Urd Sira, Lars Varden

RME Rapport nr. 8/2020

Oppsummeringsrapport : høring om endringer i forskrift om kraftomsetning og netttjenester (avregningsforskriften), forskrift om kontroll av nettvirksomhet og forskrift om elsertifikater

Utgitt av: Reguleringsmyndigheten for energi
Redaktør: Siri Steinnes
Forfatter: Catharina Hovind, Urd Sira og Lars Varden
Forsidefoto: NVE/Sissel Riibe

ISBN: 978-82-410-2077-3
ISSN: 2535-8251

Sammendrag: Rapporten oppsummerer innspillene fra høringen og gir en anbefaling om flere mindre forslag til endringer i avregningsforskriften, forskrift om kontroll av nettvirksomhet og forskrift om elsertifikater.

Emneord: Forskuddsfakturering, gjennomfakturering, tariff, nøytralitet, fjernavlesning, måleverdier, elsertifikater

Reguleringsmyndigheten for energi
Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
E-post: rme@nve.no
Internett: www.reguleringsmyndigheten.no

november, 2020

Forord

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) sendte RME Høringsdokument nr. 3/2020 på høring 20. mai 2020. Høringsfristen var 20. august 2020.

I høringsdokumentet foreslo vi endringer i forskrift om kraftomsetning og netttjenester (avregningsforskriften), forskrift om kontroll av nettvirksomhet og forskrift om elsertifikater.

RME har mottatt 24 høringssvar.

RME har gjennomgått og vurdert de innkomne høringsinnspillene. I denne rapporten oppsummerer vi høringsinnspillene og gir våre anbefalinger til Olje- og energidepartementet.

Oslo, 23.11. 2020.

Kjetil Lund
vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker
direktør

Innholdsfortegnelse

1	Om høringen	4
2	Oppsummering av høringsinnspillene	5
2.1	Definisjon av gjennomfakturering	5
2.2	Adgang til måler	5
2.3	Kontroll av måleverdier	7
2.4	Beregning av forskudd (forskuddsfakturering).....	9
2.5	Informasjon om energi- og klimatiltak på faktura	10
2.6	Gjennomfakturering for forbrukere.....	10
2.7	Interne rutiner for nøytral opptreden og nøytralitetsrapport.....	11
2.8	Informasjon til sluttbruker om kostnader som følger av elsertifikatplikten	16
2.9	Overtredelsesgebyr.....	16
2.10	Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier	18
2.11	Ikrafttredelse og overgangsordning	22
3	Endelig forslag til forskriftstekst.....	22

I Om høringen

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) sendte den 20. mai 2020 ut et forslag til flere mindre endringer i avregningsforskriften, forskrift om kontroll av nettvirksomhet og forskrift om elsertifikater på høring.

Høringsdokumentet er publisert som RME Høringsdokument nr. 3/2020. Høringsfristen var 20. august 2020. Det er kommet inn 24 høringsuttalelser.

Følgende høringsinstanser og privatpersoner har hatt merknader

- BKK Nett AS
- Distriktsenergi
- Elvia AS
- Energi Norge
- Fjordkraft AS
- Forbrukertilsynet
- Forsvarsbygg
- Gudbrandsdalen Energi Nett AS
- Huseiernes Landsforbund
- Leo Harland
- Lyse Elnett AS
- Nelfo
- Nord Pool European Market Coupling Operator AS
- Ronny Ottesen
- Samfunnsbedriftene
- SFE Nett AS
- Silje Rodahl
- Skagerak Nett AS
- Statnett SF & Elhub AS
- Tensio AS
- Torleif Dønnestad
- Vokks Nett AS

Følgende høringsinstanser hadde ingen merknader:

- Justis- og beredskapsdepartementet
- Utenriksdepartementet

Dette dokumentet oppsummerer de innkomne høringsuttalelsene og RMEs anbefalinger til endringer i avregningsforskriften, endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet og flytting av bestemmelse fra forskrift om elsertifikater til avregningsforskriften

Noen høringsinstanser har benyttet anledningen til å komme med forslag som ikke har vært på høring. Disse forslagene er notert, og tas i betraktning ved videre arbeid med forskriftene.

2 Oppsummering av høringsinnspillene

2.1 Definisjon av gjennomfakturering

Opprinnelig forslag

Definisjonen av gjennomfakturering i § 1-3 skal lyde:

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for netttjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for netttjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukers kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker. Anleggsbidrag ~~og utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd~~ omfattes ikke av fakturering av netttjenester ved gjennomfakturering.

Høringsinstansenes innspill

Distriktsenergi, Elvia AS, Energi Norge, Skagerak Nett AS og Tensio AS støtter forslaget om at utbetaling ved svært langvarig avbrudd (USLA) blir en del av gjennomfaktureringen.

Statnett SF og Elhub AS påpeker at endringer som kan medføre behov for systemtilpasning kan kreve litt tid til test og implementering. Mulig innføring av nytt informasjonselement i gjennomfaktureringstilfeller for gjennomfakturering av kompensasjon for særlig langvarig avbrudd kan være en slik endring, som normalt krever opptil 6 måneders utvikling – og implementasjonstid. En frist 1. januar 2021 kan derfor synes kort, regnet fra et antatt beslutningstidspunkt for endringene i september 2020.

RMEs merknader

Forslaget om å inkludere USLA i gjennomfaktureringen opprettholdes.

RME ser at det kan være behov for utsatt frist for å gjennomføre endringen, som påpekt av Statnett og Elhub. Vi foreslår derfor å ta inn en overgangsregel som innebærer at aktørene får utsatt frist til 1.7.2021 for å få på plass systemene for et nytt element i gjennomfaktureringen. Se nærmere om dette i punkt 2.11.

RME minner i denne forbindelse om krav til utforming av faktura til forbrukere etter avregningsforskriften § 7-2. Avregningsforskriften § 7-2 bokstav b slår fast at «fakturaen skal inneholde informasjon om fakturagrunnlaget». Dette innebærer at når en kunde blir kompensert på grunn av USLA, må denne informasjonen komme frem på fakturaen.

2.2 Adgang til måler

Opprinnelig forslag

§ 3-1. Ansvar for måler og måleverdier

Nettselskap er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde.

Sluttbruker plikter å gi nettselskapet i sitt område adgang til måleren for anlegget sitt.

Høringsinstansenes innspill

BKK Nett AS, Distriktsenergi, Elvia AS, Energi Norge, Fjordkraft AS, Gudbrandsdal Energi Nett AS, Lyse Elnett AS, Nelfo, Samfunnsbedriftene, Tensio AS og Vokks Nett AS støtter den foreslåtte endringen. Flere av disse høringsinstansene påpeker at nettselskap uansett har adgang til måleren etter annet regelverk, men er positive til presiseringen. Mange av aktørene mener at denne presiseringen tydeliggjør nettselskapets rettigheter og vil være til hjelp i dialog mellom kunde og nettselskap.

Statnett SF og Elhub AS er også positive til presiseringen av nettselskapers plikt til å sikre kvaliteten på avlesning av målepunkt som ikke er fjernavleste. De mener at det i tillegg er en fordel om viktigheten av avlesning i forbindelse med leverandørbytte og andre presiseringer på målepunkt presiseres, siden mangel på slike avlesninger påfører kraftleverandører og Elhub mye ekstraarbeid og kostnader.

Forbrukertilsynet har merket seg at RME i høringsdokumentet presiserer at nettselskapene kun skal ha adgang dersom de har et saklig behov, at nettselskapet må avtale tidspunktet for tilgang med sluttbrukeren, og at personell som møter opp hos sluttbrukeren må legitimere tydelig at de kommer fra eller på vegne av selskapet. Forbrukertilsynet mener at slike kvalifiserende krav burde ha vært inntatt i forskriften. Som et minimum burde det presiseres i nytt § 3-1 annet ledd at sluttbruker kun plikter å gi nettselskapet i sitt område adgang til måleren for anlegget sitt dersom nettselskapet har saklig behov for dette. En slik presisering kan sikre at sluttbruker ikke må gi adgang til nettselskap mer enn det som faktisk er nødvendig for at nettselskapet skal kunne utføre sine plikter forbundet med kontroll med måler. Videre vil en slik presisering kunne sikre en mer lik praksis blant de ulike nettselskapene for når de kan kreve adgang til anlegget.

Forsvarsbygg mener at en slik plikt som følger av avregningsforskriften § 4-1 kan være, særlig for forsvarssektorens del, i strid med de begrensninger som sikkerhetsloven setter når det gjelder adgang til skjermingsverdige objekter og tilgang til sikkerhetsgradert informasjon. Forsvarsbygg foreslår derfor at det inntas i forskriftsteksten et forbehold om at plikten gjelder der det ikke settes begrensninger for adgang til måler/måleverdier i eller med hjemmel i annen lov.

RMEs merknader

RME har vurdert innspillet fra Forbrukertilsynet og vi mener at det ikke er behov for å forskriftsfeste nærmere i hvilke tilfeller nettselskapene skal ha adgang til måleren. Begrunnelsen for dette er todelt. For det første mener vi det er naturlig å forstå bestemmelsen som at retten til adgang bare gjelder dersom nettselskapet har et saklig behov for det. For det andre mener vi at risikoen for at nettselskapene skal misbruke denne myndigheten er svært lav.

Når det gjelder Forsvarsbygg sin innvending, legger vi til grunn at sikkerhetsloven setter noen begrensninger i nettselskapers rett til adgang til måleren. Samtidig har nettselskapet både rett og plikt til å sørge for riktige måleverdier for alle sine kunder, inkludert forsvaret. Et slikt unntak i forskriften som Forsvarsbygg foreslår, vil ikke løse disse utfordringene. Dersom måleren står i et område med adgangskontroll, må nettselskapet forholde seg til reglene for slik adgangskontroll. Nettselskapene skal uansett ikke komme uanmeldt, og vi antar at det innenfor reglene for adgangskontroll er muligheter for å gi adgang til sivile personer som har saklig behov. Dersom det skulle være behov for unntak fra forskriftsbestemmelsen, vil man kunne søke om dispensasjon etter avregningsforskriften § 9-2.

Ellers viser vi til begrunnelsen i høringsdokumentet punkt 4.2.2 Det opprinnelige forslaget opprettholdes.

2.3 Kontroll av måleverdier

Opprinnelig forslag

§ 3-3. Avlesning av målepunkt

Nettselskap har ansvar for at innmating og uttak av kraft i målepunkt blir målt og avlest.

Alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. *Nettselskapet skal kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste.*

Profilavregnede målepunkt tilhørende forbruker med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like. ~~Det skal foretas avlesning ved årsskifte.~~

Nettselskapet skal registrere alle mottatte måleravlesninger fra sluttbrukeren, med mindre sluttbrukeren sender inn urimelig mange avlesninger.

Målepunkt skal avleses ved leveringsstart, opphør av kraftleveranse og ved skifte av måler.

Kraftleverandør har rett til å sende målerstand til avregningsansvarlig ved leverandørskifte, anleggsovertagelse og oppstart. Kraftleverandør kan også sende måleravlesning til nettselskapet på vegne av sluttbruker etter fjerde ledd. Avregningsansvarlig skal straks sende målerstanden videre til nettselskapet. Nettselskapet skal akseptere målerstand som er innhentet inntil tre måneder før melding om leveringsstart sendes for anlegg som er manuelt avlest. Nettselskapet skal senest innen tre virkedager etter mottatt målerstand ha kvalitetssikret og godkjent denne, og sende melding om dette til avregningsansvarlig. Måleverdier stipuleres av avregningsansvarlig på dato for leveringsstart, med mindre nettselskapet sender ny avlest eller stipulert målerstand til avregningsansvarlig innen tre virkedager etter leveringsstart, jf. § 3-5.

All innmating skal ha timemåling. Målepunkt med forventet årlig uttak større enn 100 000 kWh skal ha timemåling.

Høringsinstansenes innspill

BKK Nett AS, Gudbrandsdal Energi Nett AS, Lyse Elnett AS, Nelfo og Tensio AS støtter forslaget. Det trekkes frem at det er positivt med en presisering av nettselskapets plikter. Denne kan gjøre det enklere for nettselskapene å gjennomføre kontroll hos kunder som tidligere ikke har gitt de adgang til måler. Flere er også positive til at nettselskapene gis et visst rom til å bestemme hvordan kontrollen av måler skal gjennomføres.

Forbrukertilsynet mener at forslaget til endring i § 3-3 overlater for mye av ansvaret for hvordan disse kontrollene skal foregå til det enkelte nettselskap. De mener at slik forslaget står nå, gis det for lite forutsigbarhet for sluttbruker rundt hvordan disse kontrollene skal foregå.

Forbrukertilsynet anbefaler at det gis flere føringer i forskriften § 3-3 som forskriftsfester hva nettselskapene kan foreta seg i slike tilfeller.

Også *Samfunnsbedriftene* påpeker at det er uklart hvordan denne kontrollen skal foregå. De etterspør også eksempler på alternative måter for kontroll som ikke er stedlige. En lav standard sats for forslag til tariff i kontrollforskriften § 17-9 ble begrunnet med at stedlig kontroll ikke var nødvendig.

Statnett SF og Elhub AS mener at målepunkt uten fjernavlesning med fordel kan leses av oftere enn én gang i året. Dette for å minske forskjellen mellom målte verdier mellom fjernavleste og ikke-fjernavleste målere. Hyppigere avlesning og kontroll av målepunkt uten fjernavlesning vil også kunne løse noen utfordringer som oppstår når ikke-målte anlegg settes til å være profilavregnede istedenfor timeavregnet. Dette er anlegg med typisk flatt forbruk som ikke følger kurven til justert innmatingsprofil. Statnett/Elhub påpeker at det vil bli en betydelig bedre kvalitet på måleverdier og balanse i en del nettavregningsområder hvis forskriften setter krav til at det skal lages beregnede tidsserier for alle umålte anlegg eller alle over 8000 kWh, i motsetning til profilavregning.

Vokks Nett AS har kommet med synspunkter på praksisen med å innvilge enkelte kunder dispensasjon fra kommunikasjonsenheten i AMS-målere og tariffen foreslått knyttet til denne. De har ikke kommet med konkrete innspill til forslaget om endring av § 3-3 som har vært på høring.

RMEs merknader

Forskriftsteksten skiller mellom avlesning og kontroll av måleverdier. Avlesning kan kunden gjøre selv, mens kontroll innebærer at nettselskapet kontrollerer at avleste verdier er korrekte.

Statnett SF og Elhub AS mener at målepunkt uten fjernavlesning med fordel kan leses av oftere enn én gang i året. Det følger av forskriften at alle målepunkt skal som hovedregel avleses minimum en gang i året. Nettselskapene kan kreve avlesning oftere. For målepunkt med forventet årlig forbruk høyere enn 8000 kWh, skal måleverdiene avleses hver tredje, hver andre eller hver måned.

Øvrige forslag fra Statnett og Elhub har ikke vært på høring, men tas med i videre arbeid med forskriften.

Forbrukertilsynet mener at det bør gis føringer for hvordan kontroll skal foregå slik at det blir større forutsigbarhet for sluttbrukerne. RME mener imidlertid at en forskriftsregulering av en bestemt kontrollmetode kan medføre at hensiktsmessige og kostnadseffektive ordninger ikke kan gjennomføres. Dette vil igjen gå ut over kundene, som kan risikere dårligere og mer kostbare løsninger. Hensynet til forutsigbarhet kan best løses ved at nettselskapet informerer kunden i forkant av kontroll, både om tidspunkt og om hvordan dette skal skje.

Som nevnt i høringsdokumentet er det ikke krav om stedlig kontroll, men nettselskapene har adgang til å utføre kontroll på denne måten. Alternative måter å gjennomføre kontroll på kan for eksempel være kommunikasjon mellom kunden og nettselskapet via videostreaming, der kunden viser frem måleren. Eventuelt kan det benyttes en app for å ta bilde av måleren i sanntid. Slike løsninger forutsetter medvirkning fra kunden. Dersom kunden ikke ønsker, eller ikke har

mulighet til slik medvirkning, vil nettselskapet antageligvis måtte komme på stedlig kontroll. Gebyret vil uansett være det samme for alle kunder.

Det opprinnelige forslaget opprettholdes.

2.4 Beregning av forskudd (forskuddsfakturering)

Opprinnelig forslag

§ 7-1b. Fakturering av forbrukere for elektrisk energi

Kraftleverandøren har ansvar for at fakturering av elektrisk energi til forbrukere foregår i henhold til denne forskrift.

§ 7-1 a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi.

Kraftleverandøren kan likevel fakturere forbruker forskuddsvis for elektrisk energi, begrenset til maksimalt 10 uker mellom fakturaforfall og tidspunkt for levering. Avregning ~~mot~~ av faktisk forbruk skal skje separat og *innen rimelig tid* for hver faktureringsperiode, ~~innen rimelig tid etter periodens avslutning.~~

~~Beregningen av~~ Forskuddsfakturert volum for faktureringsperioden skal ~~baseres på~~ tilsvare det faktiske forbruket ~~historiske forbruksdata~~ i målepunktet i *tilsvarende periode året før, slik dette er registrert i Elhub.*

For målepunkt hvor historikken ikke er tilgjengelig for kraftleverandøren, benyttes avregningsansvarliges estimat for fremtidig årlig forbruk i målepunktet jf. § 6-11 og justert innmatingsprofil for nettområdet jf. § 6-3.

For beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering, benyttes månedskontrakt på en representativ finansiell nordisk kraftbørs, referert systempris. Denne prisen skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering. Vekslingskurs mellom norske kroner og euro skal maksimalt settes til Norges Banks midtkurs samme dato som valgt stengningspris.

Høringsinstansenes innspill

Distriktsenergi, Energi Norge, Fjordkraft AS, Forbrukertilsynet, Gudbrandsdal Energi Nett AS, Nelfo, og Statnett SF og Elhub AS støtter forslaget. Det er en enighet blant innspillene om at der historiske data finnes, skal data baseres på data fra Elhub.

RMEs merknader

Det opprinnelige forslaget opprettholdes.

2.5 Informasjon om energi- og klimatiltak på faktura

Opprinnelig forslag

§ 7-2 første ledd bokstav d) skal lyde:

Fakturaen skal inneholde Enova SF-sitt telefonnummer til gratis telefonservice sin nettside www.enova.no for rådgivning om energisparing og energiomlegging informasjon om energi- og klimatiltak.

Høringsinstansenes innspill

Nelfo støtter forslaget om å endre informasjonen om energi- og klimatiltak på faktura.

RMEs merknader

Det opprinnelige forslaget opprettholdes.

2.6 Gjennomfakturering for forbrukere

Opprinnelig forslag

§ 7-4a. Adgang til gjennomfakturering Gjennomfakturering for forbrukere

Nettselskap som tilbyr felles fakturering for forbrukere, skal tilby gjennomfakturering til alle kraftleverandører som ønsker det. Nettselskap kan ved tilbud av gjennomfakturering for forbrukere ikke kreve gjennomfakturering av øvrige kunder.

Kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering etter første ledd som ønsker gjennomfakturering som faktureringsmetode overfor forbrukere, må gjennomfakturere for alle sine forbrukere målepunkt tilknyttet nettselskapet. Dette gjelder kun målepunkt knyttet til forbrukere som kraftleverandøren har inngått kraftleveringsavtale med i henhold til § 2-3. Kraftleveringsavtalen skal i tillegg inneholde informasjon om at gjennomfakturering skal benyttes som faktureringsmetode.

Kraftleverandøren skal varsle eksisterende kunder om endring i kraftleveringsavtalen. Endring i kraftleveringsavtalen kan tidligst tre i kraft én måned etter at varsel er sendt forbruker.

Høringsinstansenes innspill

BKK Nett AS, Distriktsenergi, Elvia AS, Energi Norge, Forbrukertilsynet, Fjordkraft AS, Gudbrandsdal Energi Nett AS, Nelfo, Samfunnsbedriftene, Statnett SF og Elhub AS, og Tensio AS støtter forslaget.

Distriktsenergi påpeker at flere av kraftleverandørene de har som sine medlemmer, i lengre tid har hatt problemer med et nettselskap som har krevd gjennomfakturering for både næringskunder og forbrukerkunder i deres områder. Dette kravet har gjort at en del kraftleverandører ikke har kunnet tilby gjennomfakturering i det hele tatt fordi risikoen har vært

for stor. Også *Energi Norge* har rapportert om at bestemmelsen har blitt tolket ulikt av ulike aktører.

Selv om *Fjordkraft AS* er positive til endringen så fremhever de at det er viktig at nettselskap også tilbyr gjennomfaktureringsordning av bedriftskunder dersom kraftleverandøren ønsker dette.

Skagerak Nett AS er skuffet over forslaget om å begrense gjennomfaktureringsordning til forbrukerkunder, og mener dette er et inngrep i avtalefriheten. De mener det bør være en høy terskel for å begrense denne. Skagerak Nett kan ikke se at dagens gjennomfaktureringsordning er til ulempe for forbrukerinteresser. Et vilkår om felles håndtering av en kraftomsetters kundemasse er rimelig og ikke-diskriminerende, og det underbygger både likebehandling og konkurranse.

Vokks Nett AS mener at gjennomfaktureringsordningen bør avvikles.

RMEs merknader

Som påpekt i høringsdokumentet under punkt 1.5.2. var den forpliktende ordningen med gjennomfaktureringsordning kun ment å gjelde forbrukerkunder. Dersom nettselskapet stiller krav om at kraftleverandøren skal gjennomfakturere for næringskunder, innebærer dette en større risiko for kraftleverandøren. Vi er kjent med at noen kraftleverandører i slike tilfeller velger å ikke tilby gjennomfaktureringsordning for noen av sine kunder. Dette går blant annet utover forbrukerkundene til disse kraftleverandørene.

Regelen begrenser nettselskapenes avtalefrihet på dette området. Vi er ikke enige med Skagerak Nett AS i at terskelen for å gjøre slike inngrep bør være høy. Nettselskapene er monopolvirksomheter som er regulert gjennom lover og forskrifter på mange områder.

RME forslår å endre ordlyden i forskriften slik at det fremgår tydelig at nettselskaper som tilbyr en form for fellesfaktureringsordning for forbrukere, plikter å legge til rette for gjennomfaktureringsordning for forbrukere til alle kraftleverandører som ønsker å tilby dette. Vi foreslår samtidig å gjøre det klart at nettselskapet ikke har anledning til å knytte adgang til gjennomfaktureringsordning av forbrukere opp mot andre krav, som for eksempel krav til gjennomfaktureringsordning av næringskunder.

Høringsinnspillene har vist at sistnevnte er et problem i dag, og at det ønskes velkommen en tydeligere bestemmelse, som også ivaretar kraftleverandørenes valgfrihet bedre.

Det opprinnelige forslaget opprettholdes.

2.7 Interne rutiner for nøytral opptreden og nøytralitetsrapport

Opprinnelig forslag

§ 8-1a. *Interne rutiner for nøytral opptreden*

Nettselskap som inngår i integrerte foretak, skal ha interne rutiner for å sikre at selskapet overholder kravene til nøytral opptreden. Rutinene skal som et minimum beskrive hvilke forpliktelser knyttet til nøytral opptreden som gjelder for de ansatte og ledelsen. I tillegg

skal rutinene inneholde krav til regelmessig opplæring av de ansatte og ledelsen knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene.

Nettselskapene skal utpeke en uavhengig nøytralitetsansvarlig som skal ha tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at nettselskapet opptrer nøytralt, og er ansvarlig for utarbeidelse av nøytralitetsrapport og gjennomføring av opplæringsprogram.

§ 8-1b. Nøytralitetsrapport

Nettselskap som inngår i et integrert foretak, skal offentliggjøre en årlig nøytralitetsrapport innen tre måneder etter årsskiftet. Rapporten skal være lett tilgjengelig på selskapets nettsider i minst fem år og eventuelle endringer skal merkes på en tydelig måte. Rapporten skal som et minimum inneholde følgende:

- a) En beskrivelse av det integrerte foretakets struktur og hvilken konkurranseutsatt virksomhet som drives i tillegg til nettvirksomhet.*
- b) Beskrivelse av eierskap til nettselskapet og eventuelle eierandeler nettselskapet har i andre selskap.*
- c) Beskrivelse av type beslutninger hvor det er spesielt viktig å påse at krav til nøytral opptreden overholdes.*
- d) Beskrivelse av type informasjon som genereres eller mottas av nettselskapet og som kan utnyttes i markedet.*
- e) Oversikt over personer med flere roller i det integrerte foretaket, hvorav en av rollene er i nettselskapet. Beskrive mulige interessekonflikter og tiltak for å sikre nøytralitet.*
- f) Beskrivelse av nøytralitetsansvarlige sin uavhengighet*
- g) Beskrivelse av nettselskapets opplæringsprogram, jf. § 8-1a.*
- h) Beskrivelse av behov, omfang og type salg av egen kapasitet, herunder overskuddskapasitet, fibertjenester, driftssentraltjenester og beredskapstjenester.*
- i) Dersom nettforetaket har felles driftssentral med integrert produsent eller fjernvarmeforetak, eller selger driftssentraltjenester, beskrive utfordringer og tiltak for å sikre nøytralitet.*
- j) Oversikt over utfordringer, tiltak og resultat i konkrete saker fra foregående år der nøytralitet er tema, herunder klage- og tilsynssaker.*
- k) De interne rutinene for nøytral opptreden skal fremgå av et vedlegg til årsrapporten*

Høringsinstansenes innspill

BKK Nett AS, Elvia AS, Fjordkraft AS, Lyse Elnett AS og Skagerak Nett AS støtter presiseringene som gjøres rundt krav til nøytralitet. BKK Nett, Lyse Elnett og Skagerak Nett mener det er viktig at alle selskap, uavhengig av størrelse underlegges de samme kravene til nøytralitet.

Energi Norge støtter RME når det gjelder krav om at nettselskap skal opptre nøytralt slik at alle nettkunder behandles likt, uavhengig av om de har konserntilknytning eller ikke. De er positive til at nøytralitetsplikten også skal gjelde foretak med omsetningskonsesjon og morselskap eller kontrollerende eier i integrert foretak, ikke minst med tanke på fremtidig videre utvikling av DSO-oppgavene i kraftsystemet. *Energi Norge* vil oppfordre RME til å vurdere hvor omfattende rapportering av nettselskapets nøytralitet må være.

Nelfo er positive til endringer som gjør det lettere å forstå kravene til nøytralitetsprogram, men er kritiske til de forslagene som vil lempe på dagens krav. RME foreslår å fjerne dagens bestemmelse som tilsier at arbeidstakere som er ansatt i nettselskapet skal skriftlig forplikte seg til å opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere. Krav om at konsekvensene av brudd skal tydeliggjøres for de ansatte foreslås også fjernet. RMEs begrunnelse er at tilsyn og sanksjoner rettes mot nettselskapet som juridisk enhet og ikke enkeltpersoner i nettselskapet. *Nelfo* anbefaler at disse bestemmelsene beholdes. For at et nettselskap skal opptre nøytralt, er det helt avgjørende at alle ansatte er kjent med krav til nøytralitet. Hvis bestemmelsene fjernes vil det øke sjansen for at ansatte i nettselskap ikke får kunnskap om nøytralitetsregelverket, noe som igjen øker risikoen for konkurransehemmende adferd. *Nelfo* er enige i at RMEs tilsyn og sanksjoner skal rettes mot nettselskapet, men et av RMEs tilsynspunkter bør være å kontrollere at alle ansatte er kjent med kravene. Dersom alle ansatte har underskrevet en forpliktelse om nøytral opptreden, vil en slik kontroll være enkel å gjennomføre.

Distriktsenergi mener at det kun bør være selskap, slik som i EU med over 100 000 nettkunder, som skal omfattes av forslaget til RME. *Distriktsenergi* mener at øvrig regelverk sikrer uansett nødvendig nøytralitet. Kravet som er foreslått fremstår derfor unødvendig, kostnadskrevende og byråkratisk. Uansett bør alle som ikke omfattes av det funksjonelle skillet ha unntak fra disse unødvendige ekstrakravene.

Gudbrandsdal Energi Nett AS støtter fullt ut at nettselskapene skal opptre nøytralt og at ingen aktører skal ha fordeler fremfor andre i forhold til nettselskapet. De spør imidlertid om plikten som pålegges etter § 8-1a kun er en byråkratisk byrde som pålegges selskapene uten av det har noen reell effekt på hvordan selskapene ivaretar sin nøytralitetsplikt. *Gudbrandsdal Energi Nett* peker på at bransjen er i endring, blant annet ved at Elhub har redusert kontakten mellom nettselskaper og kraftleverandører, og at rolleforståelsen blant ansatte hos alle aktører øker. *Gudbrandsdal Energi Nett* mener RME bør vurdere om § 8-1a slik den er nå, og med de endringene som foreslås, gir et positivt bidrag til nøytral opptreden, eller om det kun er en byråkratisk byrde som ikke står i forhold til det en får ut av det.

Samfunnsbedriftene er enige i at nøytralitet er viktig, men mener at den foreslåtte forskriftsteksten er altfor detaljert. De mener at RME bør nøye seg med overordnede funksjonskrav så langt det er mulig. Selve teksten referer til nettselskap som inngår i et integrert foretak, med referanse til energiloven. For mange er begrepet integrerte selskaper noe som forbindes med tidligere mangslungne virksomheter før det ble krav om selskapsmessig skille for nettselskap. Med bakgrunn i dette bør det kanskje vurderes å bruke begrepet konsern fremover.

Tensio AS ber RME tydeliggjøre at bestemmelsen knyttes til nettselskap i integrerte foretak som er større en terskelverdien for det funksjonelle skillet på 10 000/30 000/ 100 000 avhengig av hvor dette skillet settes. Bakgrunnen for dette er bestemmelsene i eksisterende § 8-1a som ble innført i 2007 som svar på eldirektivets krav til selskapsmessig- og funksjonelt skille, som ble tatt inn i energiloven §§ 4-6 og 4-7. I direktivet var det et krav til at de som omfattes av regelverket skal opprette et program for overvåkning av nettselskapets nøytralitet. Dette kravet ble skrevet inn i dagens § 8-1a ved FOR-2011-06-24-726. I foreliggende § 8-1a er det nokså

tydelig at bestemmelsen knyttes til nettselskaper som omfattes av § 4-6 herunder terskelverdien i første ledd. Siden energiloven §§ 4-6 og 4-7 vil endres er det nødvendig å vurdere forslaget til ny § 8-1a og b sammen med de kommende endringene i energiloven slik at det ikke er tvil om at pliktsubjektene for ny §8-1a og b samsvarer med pliktsubjektene i § 8-1a.

RMEs merknader

RME mener at kravene ikke bør begrenses til de selskapene som er underlagt krav om funksjonelt skille. Tvert imot vil det være større behov for disse reglene for integrerte foretak uten funksjonelt skille. I slike selskaper vil det være flere personer med dobbeltroller i det integrerte foretaket, hvorav en av rollene er i nettselskapet. Vi ser blant annet behov for at disse selskapene beskriver mulige interessekonflikter og tiltak for å sikre nøytralitet.

I henhold til forslaget skal kravene til interne rutiner for nøytral oppreden og krav til nøytralitetsrapport gjelde for nettselskap som inngår i *integrerte foretak*. Definisjonen av integrert foretak er ny og fremgår av energiloven § 1-3 slik den vil lyde etter ikrafttredelse av endringer den 1. januar 2021. Vi regner med at tilnærmet alle nettselskap i Norge vil inngå i integrerte foretak. Begrepet *konsern* er ikke definert i energiloven eller tilhørende forskrifter, og kan etter RMEs vurdering ikke benyttes i avregningsforskriften.

Det har ikke vært meningen å inkludere nettselskap uten inntektsramme. Disse selskapene har i NEM § 4-19 blitt fritatt for kravene til selskapsmessig og funksjonelt skille. I tillegg bør nettselskap med inntektsramme, men som har fått dispensasjon fra krav til selskapsmessig skille, også få fritak. Dette gjelder spesielt selskap som hovedsakelig driver annen virksomhet, men som har noe nettvirksomhet som er primært til eget bruk. Begge disse unntakene kan løses ved å inkludere en henvisning til energiloven § 4-6, slik som i dagens § 8-1a. Se forslag til ny forskriftstekst nedenfor.

Nelfo er kritiske til forslaget om å fjerne kravet til at arbeidstakere skal skriftlig forplikte seg til å følge nøytralitetsregelverket. Vi er ikke enige med Nelfo i at dette kravet sikrer at de ansatte får kunnskap om nøytralitetsregelverket. En slik signatur vil normalt kreves ved oppstart av et arbeidsforhold, før den ansatte kjenner til hva kravene går ut på. Vi kan ikke se at en slik underskrift bidrar merkbart til å øke kunnskapen om kravene.

Etter RMEs vurdering er det viktig å stille krav til regelmessig opplæring av de ansatte knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene. Dette kravet fremheves i vårt forslag til ny § 8-1a første ledd. For øvrig viser vi til høringsdokumentet punkt 1.6.3 om krav som tas ut av forskriften.

Som gjengitt ovenfor mener Samfunnsbedriftene at kravene er for detaljerte, mens Distriktsenergi mener kravene er unødvendige, kostnadskrevende og byråkratiserende. Energi Norge oppfordrer RME til å vurdere hvor omfattende kravene til rapportering skal være. Det har ikke kommet konkrete forslag til hva som eventuelt burde tas ut.

RME vil bemerke at selv om selskapsmessig skille nå innføres for alle nettselskaper, vil interessene til konsernet som helhet kunne komme i strid med nettselskapets plikt til å opptre nøytralt. Nøytralitetsprogrammet spiller en sentral rolle i å bidra til at nettselskapene opptrer i tråd med regelverket. Omfanget av den årlige rapporteringen vil være avhengige av hvordan de enkelte integrerte foretakene velger å organisere seg. Strukturer som kan øke interessekonflikter i konsernet medfører økt behov for rapportering.

Endret forslag

§ 8-1a. Interne rutiner for nøytral opptreden

Nettselskap som ~~inngår i integrerte foretak~~ **er omfattet av krav til selskapsmessig skille etter energiloven § 4-6**, skal ha interne rutiner for å sikre at selskapet overholder kravene til nøytral opptreden. Rutinene skal som et minimum beskrive hvilke forpliktelser knyttet til nøytral opptreden som gjelder for de ansatte og ledelsen. I tillegg skal rutinene inneholde krav til regelmessig opplæring av de ansatte og ledelsen knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene.

Nettselskapene skal utpeke en uavhengig nøytralitetsansvarlig som skal ha tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at nettselskapet opptrer nøytralt, og er ansvarlig for utarbeidelse av nøytralitetsrapport og gjennomføring av opplæringsprogram.

§ 8-1b. Nøytralitetsrapport

Nettselskap som ~~inngår i et integrert foretak~~ **er omfattet av krav til selskapsmessig skille etter energiloven § 4-6**, skal offentliggjøre en årlig nøytralitetsrapport innen tre måneder etter årsskiftet. Rapporten skal være lett tilgjengelig på selskapets nettsider i minst fem år og eventuelle endringer skal merkes på en tydelig måte. Rapporten skal som et minimum inneholde følgende:

- a) En beskrivelse av det integrerte foretakets struktur og hvilken konkurranseutsatt virksomhet som drives i tillegg til nettvirksomhet.
- b) Beskrivelse av eierskap til nettselskapet og eventuelle eierandeler nettselskapet har i andre selskap.
- c) Beskrivelse av type beslutninger hvor det er spesielt viktig å påse at krav til nøytral opptreden overholdes.
- d) Beskrivelse av type informasjon som genereres eller mottas av nettselskapet og som kan utnyttes i markedet.
- e) Oversikt over personer med flere roller i det integrerte foretaket, hvorav en av rollene er i nettselskapet. Beskrive mulige interessekonflikter og tiltak for å sikre nøytralitet.
- f) Beskrivelse av nøytralitetsansvarlige sin uavhengighet.
- g) Beskrivelse av nettselskapets opplæringsprogram, jf. § 8-1a.
- h) Beskrivelse av behov, omfang og type salg av egen kapasitet, herunder overskuddskapasitet, fibertjenester, driftssentraltjenester og beredskapstjenester.
- i) Dersom nettforetaket har felles driftssentral med integrert produsent eller fjernvarmeforetak, eller selger driftssentraltjenester, beskrive utfordringer og tiltak for å sikre nøytralitet.
- j) Oversikt over utfordringer, tiltak og resultat i konkrete saker fra foregående år der nøytralitet er tema, herunder klage- og tilsynssaker.
- k) De interne rutinene for nøytral opptreden skal fremgå av et vedlegg til årsrapporten.

2.8 Informasjon til sluttbruker om kostnader som følger av elsertifikatplikten

Opprinnelig forslag

Elsertifikatforskriften § 23 oppheves.

~~§ 23. Informasjon til sluttbrukere~~

~~Ved den elsertifikatpliktiges prisopplysning og markedsføring overfor sluttbrukere skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i prisen ved fastpriskontrakter og variable kontrakter. Ved kontrakter direkte knyttet til spotpris skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i påslaget.~~

~~Den elsertifikatpliktige skal ved fakturering gi sluttbrukere informasjon om elsertifikatkostnaden og elsertifikatplikten, ved å vise til nettsiden til NVE.~~

Ny § 8-6 i avregningsforskriften skal lyde:

§ 8-6. Informasjon til sluttbrukere

Ved kraftleverandørens prisopplysning og markedsføring overfor sluttbrukere skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i prisen ved fastpriskontrakter og variable kontrakter. Ved kontrakter direkte knyttet til spotpris skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i påslaget.

Kraftleverandøren skal ved fakturering gi sluttbrukere informasjon om elsertifikatkostnaden og elsertifikatplikten, ved å vise til nettsiden til NVE.

Høringsinstansenes innspill

Distriktsenergi, Energi Norge, Fjordkraft AS, Gudbrandsdal Energi Nett AS, Nelfo, Samfunnsbedriftene, Statnett SF og Elhub AS støtter den foreslåtte endringen.

RMEs merknader

Se nærmere om bakgrunnen for endringen i høringsdokumentet punkt 3.

Det opprinnelige forslaget opprettholdes.

2.9 Overtredelsesgebyr

Høringsdokumentets forslag

§ 9-1c. Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 2-1a, § 2-2, § 3-3, § 3-4, § 3-7, § 3-8, § 3-10, § 5-5, § 5-6, § 6-12, § 6-15, § 6-21, § 7-1b, § 7-2, § 7-3, § 7-4a, § 7-4b, § 7-5, § 8-1, § 8-1a, § 8-1b, § 8-3, ~~og~~ § 8-5 og § 8-6 kan det ilegges overtredelsesgebyr.

Høringsinstansenes innspill

Distriktsenergi, Energi Norge, Fjordkraft AS, Forbrukertilsynet, Gudbrandsdal Energi Nett AS, Lyse Elnett AS, Nelfo, Statnett SF og Elhub AS støtter endringene.

Flere av aktørene ser behovet RME har for å inkludere flere bestemmelser i § 9-1c som kan føre til overtredelsesgebyr. Flere påpeker også at det er et behov for at RME har god dialog med næringen og at man ivaretar likebehandling av aktørene når det gjelder bruk av overtredelsesgebyr.

Nord Pool European Market Coupling Operator AS (Nord Pool AS) er uenige i forslaget om å inkludere §§ 5-5 og 5-6 i § 9-1c. Nord Pool AS påpeker at ved mislighold av forpliktelsene etter § 5-5 og § 5-6 straffes markedsplasskonsesjonær og balanseansvarlig allerede direkte ved at de får ubalanser i balansemarkedet og dermed må betale ekstra kostnader for å dekke disse.

Videre påpeker Nord Pool AS at det både settes krav til markedsplasser og balanseansvarlige i markedet, og at det kreves konsesjon for å operere som markedsplass og balanseansvarlig. De mener at selskapene derfor anses å være seriøse aktører som gjør det de kan for å følge regler og forpliktelser. Tilsynsmyndighetene kan ta hensyn til mislighold av nomineringsplikten i forskriften i forbindelse med fornyelse av konsesjon.

Nord Pool AS påpeker også at avregningsansvarlig har, i henhold til balanseavtalen, anledning til å kreve utbedrende handlinger fra balanseansvarlig og kan også terminere balanseavtalen mot balanseansvarlige og markedsplasser dersom de bryter forpliktelsene til å nominere kjøp- og salgsforpliktelser til avregningsansvarlig.

På bakgrunn av det mener Nord Pool AS at det er unødvendig å inkludere §§ 5-5 og 5-6 inn i § 9-1c om overtredelsesgebyr, siden det allerede finnes gode sanksjonsmuligheter. Markedsplasser og balanseansvarlig får direkte «straff» i form av økte balansekostnader, og innføring av overtredelsesgebyr for brudd på §§ 5-5 og 5-6 kan anses som dobbel straff.

RMEs merknader

Nord Pool AS mener at markedsplasskonsesjonær og balanseansvarlig vil straffes økonomisk i balanseoppgjøret ved eventuelt mislighold av § 5-5 og § 5-6 og at det derfor ikke er behov for å inkludere disse paragrafene i listen over bestemmelser som kan gi grunnlag for overtredelsesgebyr.

RME er ikke enig i denne vurderingen. Oppgjør for ubalanse er ikke å anse som straff og er ikke til hinder for at det ilegges overtredelsesgebyr. Det er heller ikke slik at alle brudd på bestemmelsen medfører at aktøren får en kostnad gjennom balanseoppgjøret.

Det skal uansett foretas en skjønnsmessig vurdering av om det er behov for å ilegge overtredelsesgebyr, og eventuelt hvor stort et slikt gebyr skal være. Økonomiske konsekvenser for aktøren vil være en del av denne vurderingen.

Nord Pool AS viser videre til at avregningsansvarlig kan i medhold av balanseavtalen kreve utbedrende handlinger og terminere avtalen dersom de bryter forpliktelsene. RME er tilsynsmyndighet for bestemmelsene i avregningsforskriften, og kan ikke overlate dette ansvaret til avregningsansvarlig.

Når det gjelder tilbaketrekning eller nektelse av å fornye konsesjon, vil dette i de aller fleste tilfeller være en uforholdsmessig streng reaksjon. Vi kan derfor ikke se at denne myndigheten gjør at overtreddesgebyr blir overflødig.

Det opprinnelige forslaget opprettholdes.

2.10 Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Høringsdokumentets forslag

§ 17-9. *Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier*

Nettselskapet kan fastsette tariff til dekning av merknader ved å håndtere og kontrollere måleverdiene for kunder som ikke har fjernavlest måler. Dette gjelder kun der manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side.

Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier settes til 1500 kroner eksklusiv merverdiavgift per år.

Høringsinnspill

Forbrukertilsynet, Samfunnsbedriftene, Tensio AS, Gudbrandsdalen Energi Nett AS, Huseiernes Landsforbund, Nelfo, BKK Nett AS, Elvia AS, Fjordkraft AS, SFE Nett AS, Lyse Elnett AS og Skagerak Nett AS støtter en standardisering av tariff for målepunkter som ikke er fjernavleste.

Nelfo støtter også RMEs forslag om tariffens størrelse.

Forbrukertilsynet er også positive til at nettselskapets rett til å fastsette en tariff blir presisert.

Samfunnsbedriftene, Gudbrandsdal Energi Nett AS, Tensio AS, Distriktsenergi, Energi Norge, Fjordkraft AS og Skagerak Nett AS mener at det standardiserte beløpet bør dekke de faktiske kostnadene som nettselskapene har i forbindelse med løpende håndtering av manuell kontroll og stedlig avlesning målepunkter som ikke er fjernavleste. Samfunnsbedriftene og Fjordkraft AS mener dette er viktig slik at kostnadene ikke blir veltet over på andre kunder som har automatisk strømmåler. Samfunnsbedriftene, Tensio AS, Lyse Elnett AS og Skagerak Nett AS mener 1500 kroner eks. mva. ikke vil dekke kostnadene med den manuelle avlesningen.

Distriktsenergi og Energi Norge påpeker at selv om det ikke er pålagt å utføre stedlig kontroll av hvert målepunkt hvert år, vil kravene til avlesning likevel føre til at det vil kunne være nødvendig med minst en stedlig kontrollavlesning for å kunne påberope at måleverdiene er kontrollert. De mener at 1500 kroner derfor ikke vil være tilstrekkelig til å kunne dekke kostnadene.

Energi Norge og Distriktsenergi mener også at RMEs forslag strider mot praksis for utarbeidelse av tariff. De viser til Trondenes tingretts dom som slo fast at nettselskapene selv kan fastsette størrelse på tariff for manuell avlesning gitt at de kunne dokumenter kostnadene. Energi Norge mener også at forslaget strider mot § 13-1 e) og g).

Lyse Elnett AS viser til en ny bestemmelse i avregningsforskriften § 6-14 som trer i kraft 1. juli 2021. Denne bestemmelsen sier at nettselskapene ikke har rett til oppgjør fra sluttbruker eller kraftleverandør dersom korreksjon av måleverdier foretas senere enn 6 mnd. etter driftsdøgnet. På grunn av dette har Lyse Elnett AS planlagt å utføre stedlig kontroll hver 6. mnd. De påpeker

at de faktiske kostnadene som Lyse Elnett AS har i forbindelse med manuell avlesning og stedlig kontroll derfor ikke vil bli dekket av et gebyr på 1500 kroner.

Gudbrandsdal Energi Nett AS, Energi Norge, Distriktsenergi, BKK Nett AS, Elvia AS, SFE Nett AS, Skagerak Nett AS er kritiske til at det settes et fast beløp uten mulighet for justeringer fordi nettselskapenes kostnader øker hvert år. Flere av disse foreslår derfor at det settes et standardbeløp som kan prisjusteres, f.eks. ved at beløpet kan konsumprisjusteres. *Gudbrandsdal Energi Nett AS, Elvia AS, Skagerak Nett AS* har også kommet med forslag om at det ikke settes et standardbeløp, men at regelen utformes slik at RME fastsette beløpet basert på tilbakemeldinger fra bransjen/bransjegjennomsnitt.

Samfunnsbedriftene viser til at de fleste av deres medlemmer har kostnader på 2-3000 kroner, og at en overvekt av disse har kostnader på ca. 2500 kroner. De foreslår derfor at beløpet settes til 2500 kroner pluss mva. per år. *Tensio AS* foreslår at tariffen settes til 2000 kroner eks. mva. per år fordi de mener dette vil gi et riktigere bilde av standard merkostnad som utløses.

Huseiernes Landsforbund mener at den foreslåtte løsningen åpner for at nettselskapene krever inn penger for en tjeneste som ikke leveres fordi det ikke stilles klare krav til hva gebyret skal dekke. De mener at det må foreligge en detaljert beskrivelse av hva gebyret skal dekke for å sikre at kundene ikke betaler mer enn de faktiske kostnadene. Et av disse kravene må være at det utføres årlig, stedlig kontroll.

BKK Nett AS mener det vil være hensiktsmessig at beløpet kan kreves inn samlet én gang per år. Dersom den årlige tariffen faktureres samlet, vil den økonomiske konsekvensen for kunden av de merkostnader de pådrar seg ved å nekte fjernavlesning av måleren, oppleves sterkere. Dersom beløpet fordeles over hele året, vil merkostnaden oppleves lavere og dermed bidra til å redusere motivasjonen til kunden for å akseptere fjernavlest måler. *BKK Nett AS* ønsker å kunne gi insentiver som bidrar til at flest mulig av kundene blir fjernavlest.

Forsvarsbygg legger til grunn at § 17-9 annet punktum innebærer at nettselskapet ikke har anledning til å fastsette en tariff for dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere Forsvarsbyggs måleverdier. De skriver at sikkerhetsloven setter begrensinger for Forsvarsbygg som gjør at de ikke kan ha fjernavleste målere i deres bygg. De mener dermed at manglende fjernavlesning ikke skyldes «forhold på kundens side».

Ronny Ottesen mener at et gebyr for manuell avlesning er i strid med resten av regelverket. Han mener det som dekkes gjennom gebyret, er kostnader som skal dekkes gjennom den ordinære nettleien. *Leo Harland* mener at gebyret er i strid med legalitetsprinsippet.

VOKKS Nett AS mener man ikke burde fastsette en tariff fordi nettselskapet ikke ønsker å tilby denne tjenesten. De mener et standardisert beløp vil legitimere det å ikke ha AMS.

RMEs merknader

De fleste av høringsinstansene er positive til vårt forslag om en presisering av nettselskapenes rett til å fastsette en tariff for ikke-fjernavleste måleverdier og at beløpet standardiseres. Nettselskap kan selv avgjøre om en slik tariff er hensiktsmessig. Flertallet som har kommet med innspill, er imidlertid kritiske til størrelsen på gebyret. Begrunnelsene for dette er blant annet at 1500 kroner ikke vil dekke utgiftene nettselskapene har i forbindelse med manuell avlesning.

I RMEs vurdering av beløpets størrelse, har vi lagt vekt på at kunder uten fjernavlesning ikke skal få en urimelig høy tariff for ikke å benytte standardsystemet for avlesning og oversendelse

av måleverdier gjennom AMS-måleren. Samtidig har vi lagt vekt på at disse kundene skal bidra til å dekke merkostnaden nettselskapet har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier, slik at disse kostnadene ikke blir veltet over på de andre kundene.

I forslaget som ble sendt på høring valgte vi å sette gebyret noe lavere enn det nettselskapene har fastsatt i dag. RME har mottatt flere klager knyttet til tariffens størrelse, og i den forbindelse har nettselskapene oppgitt kostnadsestimater for aktiviteter knyttet til håndtering og kontroll av ikke-fjernavleste måleverdier. RMEs erfaring er at flere av nettselskapene legger til grunn en tariff som inkluderer kostnader som det ikke er tillatt å ha med i beregningen av denne tariffen.

I nettselskapenes estimer, legger de fleste til grunn at de vil utføre årlig stedlig kontroll av alle målere uten kommunikasjonsenhet i sitt område. Vi har imidlertid mottatt informasjon som viser at ikke alle nettselskap gjennomfører like mange avlesninger som de legger til grunn i beregningen av tariffen.

Det er heller ikke et krav etter forskriften at nettselskap utfører kontroll av måleverdier ved stedlig kontroll. Forskriften åpner for alternative kontrollmetoder som innebærer lavere kostnader enn stedlig kontroll. Siden vi foreløpig ikke vet hvordan nettselskapene vil utføre kontrollen, vil grunnlaget for å fastsette et standardisert beløp være usikkert. Etter RMEs vurdering er det derfor rimelig å sette beløpet noe lavere enn kostnadene som nettselskapene ville hatt dersom årlig stedlig kontroll var det eneste alternativet.

Vi mener det foreslåtte beløpet på 1500 kroner vil bidra tilstrekkelig til å dekke det vesentligste av merkostnadene ved å håndtere og kontrollere disse måleverdiene.

Vi mener også at beløpets størrelse vil gi nettselskapene insentiv til å finne gode løsninger og effektivisere prosessene for å håndtere og kontrollere disse måleverdiene.

Det er flere som har kommet med forslag om at standardbeløpet burde kunne prisjusteres i tråd med prisvekst fordi nettselskapenes kostnader øker hvert år. Noen mener at bestemmelsen bør utformes slik at beløpet kan endres på en enkel måte. F.eks. at regelverket ikke angir et fast beløp, men inneholder kriterier for hvordan RME skal fastsette beløpet.

Vi har vurdert innspillene, men kommet til at en slik prisjustering ikke er hensiktsmessig.

Forslaget til beløpets størrelse er basert på en vurdering RME har gjort utfra dagens situasjon. Vi vil derfor se hvordan praksisen for kontroll utvikler seg før vi kan si om beløpet er riktig på sikt. Dersom det viser seg at standardbeløpet avviker vesentlig fra de faktiske kostnadene, vil vi foreslå en korrigering av beløpet.

Et av formålene med innføringen av standardbeløpet, er at regelen skal være så klar og tydelig som mulig for både nettselskap og for kunden. En prisjustering vil kunne medføre usikkerhet for nettselskapets kunder om hva som er riktig beløp.

På bakgrunn av dette er vår vurdering at det ikke er hensiktsmessig med mulighet for prisjustering i forskriften. Vår anbefaling er at vi heller tar en ny vurdering av beløpets størrelse etter en tid, når nettselskapene har etablert gode rutiner for manuell avlesning.

En mulighet for RME til å fastsette beløpet vil trolig ikke være mulig uten å gi RME forskriftsmyndighet.

Enkelte har pekt på at det foreslåtte beløpet vil være i strid med praksis for tariffing og dom i Trondenes tingrett.¹ Dette synes å bero på en misforståelse. Domstolene tar stilling til rettslige spørsmål basert på gjeldende lovgivning og forskrifter.² Dette er selvsagt ikke til hinder for at regelverket endres. Innsigelsen vedrørende legalitetsprinsippet er også knyttet til dagens rettstilstand og ikke relevant for denne høringen.

RME kan heller ikke se at forslaget vil stride mot § 13-1 bokstav e) og g), slik som Energi Norge antyder. Prinsippene i § 13-1 gjelder innenfor rammene av det som ellers er regulert. Når det fastsettes et standardbeløp for gebyret, vil denne bestemmelsen gå foran prinsippene.

RME mener videre at det ikke er hensiktsmessig å stille krav til hvilke kostnader som skal dekkes gjennom tariffen. Se nærmere om begrunnelsen for dette i punkt 2.3.

Med «forhold på kundens side» menes både tilfeller hvor kunder har fått fritak fra AMS og tilfeller hvor kunde motsetter seg slik installasjon uten å ha fått fritak. RMEs vurdering er at det er uten betydning om fritaket utløses på grunn av helseattest eller om sikkerhetsloven setter begrensninger. Kunder som ber om fritak fra automatisk strømmåler, utløser merkostnader for nettselskap som det er rimelig at disse kundene dekker. Alternativet vil være at kostnadene blir veltet over på kunder som ikke ber om denne tjenesten.

Lyse Elnett AS viser til en ny bestemmelse i avregningsforskriften § 6-14, som fra 1. juli 2021 vil lyde slik:

«Nettselskapet har ikke rett til oppgjør fra sluttbruker eller kraftleverandør dersom korreksjon av måleverdier foretas senere enn seks måneder etter driftsdøgnet.»

Regelen ble vedtatt samtidig med innføringen av AMS og må leses i lys av dette. For målere med automatisk avlesning av måleverdier, vil det være naturlig at adgangen til korreksjon begrenses. Regelen har imidlertid blitt utformet slik at den gjelder generelt, også for målere som ikke avleses automatisk. Spørsmålet blir da om målerne må kontrolleres hver sjette måned for å unngå at krav går tapt, slik Lyse Elnett AS anfører. I praksis vil det ikke være mulig å vite når strømforbruket har funnet sted. Normalt vil sluttbrukeren lese av verdiene gjennom året, og nettselskapet vil fakturere kunden på bakgrunn av disse målingene. Når nettselskapet kommer på kontroll, og i tilfeller der forbruket har vært unormalt høyt siden forrige avlesning fra kunden, vil utgangspunktet være at nettselskapet kan fakturere fullt ut for dette forbruket. Regelen er ikke ment å beskytte kunder som bevisst leser av falske verdier. Dersom regelen likevel viser seg å skape problemer for forholdet mellom nettselskap og kunde, vil RME vurdere å foreslå en endring i bestemmelsen.

BKK Nett AS ønsker at tariffen etter § 17-9 skal kunne kreves inn en gang per år. Det følger av avregningsforskriften § 7-1a andre ledd at faktureringen må skje minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. avregningsforskriften § 3-3 tredje ledd. Vi forstår bestemmelsen slik at dette også vil omfatte tariff for ikke-fjernavleste målere.

Vi anbefaler at den foreslåtte ordlyden i høringsdokumentet vedtas uten endringer.

¹ TTRES-2019-133788

² Etter dagens regulering kan nettselskapene kreve gebyr med hjemmel i kontrollforskriften § 17-6, jf. dom i Hålogaland lagmannsrett, LH-2020-46594

2.11 Ikraftttredelse og overgangsordning

Vi opprettholder forslaget om ikraftttredelse 1.1.2021.

Endringen i avregningsforskriften § 1-3 som innebærer at USLA skal inngå i gjennomfaktureringen, vil kreve endringer i faktureringsystemene. For å gi tilstrekkelig tid til en slik endring foreslår vi en overgangsordning som innebærer at dette skal være på plass senest innen 1.7.2021.

3 Endelig forslag til forskriftstekst

3.1 Forslag til endringer i forskrifter under energiloven

Forskrift om endringer i forskrift om måling, avregning, fakturering av netttjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) og i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (forskrift om kontroll av nettvirksomhet).

Hjemmel: Fastsatt av Olje- og energidepartementet [dato] med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 4-1 og § 10-6.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av netttjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. gjøres følgende endringer:

I § 1-3 skal definisjonen av gjennomfakturering lyde:

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for netttjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for netttjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukers kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker. *Anleggsbidrag omfattes ikke av fakturering av netttjenester ved gjennomfakturering.*

I § 3-1 skal nytt andre ledd lyde:

Sluttbruker plikter å gi nettselskapet i sitt nettområde adgang til måleren for anlegget sitt.

I § 3-3 skal andre og tredje ledd lyde:

Alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. Nettselskapet skal kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste.

Profilavregnede målepunkt tilhørende forbruker med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like.

§ 7-1b skal lyde:

§ 7-1b. Fakturering av forbrukere for elektrisk energi

Kraftleverandøren har ansvar for at fakturering av elektrisk energi til forbrukere foregår i henhold til denne forskrift.

§ 7-1a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi.

Kraftleverandøren kan likevel fakturere forbruker forskuddsvis for elektrisk energi, begrenset til maksimalt 10 uker mellom fakturaforfall og tidspunkt for levering. *Avregning av faktisk forbruk skal skje separat og innen rimelig tid for hver faktureringsperiode.*

Forskuddsfakturert volum for faktureringsperioden skal tilsvare det faktiske forbruket i målepunktet i tilsvarende periode året før, slik dette er registrert i Elhub.

For målepunkt hvor historikken ikke er tilgjengelig for kraftleverandøren, benyttes avregningsansvarliges estimat for fremtidig årlig forbruk i målepunktet jf. § 6-11 og justert innmatingsprofil for nettområdet jf. § 6-3.

For beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering, benyttes månedskontrakt på en representativ finansiell nordisk kraftbørs, referert systempris. Denne prisen skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering. Vekslingskurs mellom norske kroner og euro skal maksimalt settes til Norges Banks midtkurs samme dato som valgt stengningspris.

§ 7-2 første ledd bokstav d) skal lyde:

Fakturaen skal inneholde Enova SF sin nettadresse www.enova.no for informasjon om energi- og klimatiltak.

§ 7-4a skal lyde:

§ 7-4a. Gjennomfakturering for forbrukere

Nettselskap som tilbyr felles fakturering for forbrukere, skal tilby gjennomfakturering til alle kraftleverandører som ønsker det. Nettselskap kan ved tilbud av gjennomfakturering for forbrukere ikke kreve gjennomfakturering av øvrige kunder.

Kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering etter første ledd, må gjennomfakturere for alle forbrukere tilknyttet nettselskapet som kraftleverandøren har inngått kraftleveringsavtale med i henhold til § 2-3. Kraftleveringsavtalen skal i tillegg inneholde informasjon om at gjennomfakturering skal benyttes som faktureringsmetode.

Kraftleverandøren skal varsle eksisterende kunder om endring i kraftleveringsavtalen. Endring i kraftleveringsavtalen kan tidligst tre i kraft én måned etter at varsel er sendt forbruker.

§ 8-1a skal lyde:

§ 8-1a. Interne rutiner for nøytral opptreden

Nettselskap som er omfattet av krav til selskapsmessig skille etter energiloven § 4-6, skal ha interne rutiner for å sikre at selskapet overholder kravene til nøytral opptreden. Rutinene skal som et minimum beskrive hvilke forpliktelser knyttet til nøytral opptreden som gjelder for de ansatte og ledelsen. I tillegg skal rutinene inneholde krav til regelmessig opplæring av de ansatte og ledelsen knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene.

Nettselskapene skal utpeke en uavhengig nøytralitetsansvarlig som skal ha tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at nettselskapet opptrer nøytralt, og er ansvarlig for utarbeidelse av nøytralitetsrapport og gjennomføring av opplæringsprogram.

Ny § 8-1b skal lyde:

§ 8-1b. Nøytralitetsrapport

Nettselskap som er omfattet av krav til selskapsmessig skille etter energiloven § 4-6, skal offentliggjøre en årlig nøytralitetsrapport innen tre måneder etter årsskiftet. Rapporten skal være lett tilgjengelig på selskapets nettsider i minst fem år og eventuelle endringer skal merkes på en tydelig måte. Rapporten skal som et minimum inneholde følgende:

- a) En beskrivelse av det integrerte foretakets struktur og hvilken konkurranseutsatt virksomhet som drives i tillegg til nettvirksomhet.*
- b) Beskrivelse av eierskap til nettselskapet og eventuelle eierandeler nettselskapet har i andre selskap.*
- c) Beskrivelse av type beslutninger hvor det er spesielt viktig å påse at krav til nøytral opptreden overholdes.*
- d) Beskrivelse av type informasjon som genereres eller mottas av nettselskapet og som kan utnyttes i markedet.*
- e) Oversikt over personer med flere roller i det integrerte foretaket, hvorav en av rollene er i nettselskapet. Beskrive mulige interessekonflikter og tiltak for å sikre nøytralitet.*
- f) Beskrivelse av nøytralitetsansvarlig sin uavhengighet.*
- g) Beskrivelse av nettselskapets opplæringsprogram, jf. § 8-1a.*
- h) Beskrivelse av behov, omfang og type salg av egen kapasitet, herunder overskuddskapasitet, fibertjenester, driftssentraltjenester og beredskapstjenester.*
- i) Dersom nettforetaket har felles driftssentral med integrert produsent eller fjernvarmeforetak, eller selger driftssentraltjenester, beskrive utfordringer og tiltak for å sikre nøytralitet.*
- j) Oversikt over utfordringer, tiltak og resultat i konkrete saker fra foregående år der nøytralitet er tema, herunder klage- og tilsynssaker.*
- k) De interne rutinene for nøytral opptreden skal fremgå av et vedlegg til årsrapporten.*

Ny 8-6 skal lyde:

§ 8-6. Informasjon til sluttbrukere

Ved kraftleverandørens prisopplysning og markedsføring overfor sluttbrukere skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i prisen ved fastpriskontrakter og variable kontrakter. Ved kontrakter direkte knyttet til spotpris skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i påslaget.

Kraftleverandøren skal ved fakturering gi sluttbrukere informasjon om elsertifikatkostnaden og elsertifikatplikten, ved å vise til nettsidens til NVE.

§ 9-1c skal lyde:

§ 9-1c. Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 2-1a, § 2-2, § 3-3, § 3-4, § 3-7, § 3-8, § 3-10, § 5-5, § 5-6, § 6-12, § 6-15, § 6-21, § 7-1b, § 7-2, § 7-3, § 7-4a, § 7-4b, § 7-5, § 8-1, § 8-1a, § 8-1b, § 8-3, § 8-5 og § 8-6 kan det ilegges overtredelsesgebyr.

II

I forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gjøres følgende endring:

Ny § 17-9 skal lyde:

§ 17-9. Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Nettselskapet kan fastsette tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere måleverdiene for kunder som ikke har fjernavlest måler. Dette gjelder kun der manglende fjernavlesing skyldes forhold på kundens side.

Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier settes til 1500 kroner eksklusiv merverdiavgift per år.

III

Endringene i del I og del II trer i kraft 1. januar 2021.

For endringen i avregningsforskriften § 1-3 i del I gjelder følgende overgangsordning: Utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd skal inkluderes i gjennomfaktureringen senest innen 1.7.2021.

3.2 Forslag til endring i forskrift om elsertifikater

Forskrift om endring i forskrift om elsertifikater.

Hjemmel: Fastsatt av Olje- og energidepartementet [dato] med hjemmel i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater (elsertifikatloven) § 30.

I

I forskrift 16. desember 2011 nr. 1398 om elsertifikater gjøres følgende endring:

§ 23 oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2021.

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Reguleringsmyndigheten for energi

.....

MIDDELTHUNS GATE 29
POSTBOKS 5091 MAJORSTUEN
0301 OSLO
TELEFON: (+47) 22 95 95 95

www.reguleringsmyndigheten.no